

Родна Мисъл

ПЕРИОДИЧЕСКИ ЛИСТ

Урежда Редакционен Комитет.

КЖМ читателите ни!

Добрият прием и доверието, с които варненската интелигенция посрещна първите броеве на „Родна Мисъл“, ни насържават да продължим издаването ѝ и за напред. За да не останат, обаче, нашите читатели с убеждението, какво ние имаме за цел да се занимаваме само с лични разправии, джлжим да ги предупредим, че редакцията ни проектира след летния сезон да обжрне „Родна Мисъл“ в голямо литературно списание, като ангажира за свои сътрудници най-добрите наши писатели в София и провинцията.

Злобните инсинуации на в. „Ревизор и Театр и Музика“ брой 67 по адрес на някои варненски граждани, минаваме с презрение, тъй като нашата цел не е да се занимаваме с личните дертове на г. Преславски. Заявяваме за последен път, че с изключение на г. Георги Игнатов, който е сътрудник на „Родна Мисъл“, всички останали лица, които г. Преславски напада в брой 67 на своя вестник, нямат нищо общо с нашия лист, и ние не сме длжжни да отговаряме за писаното против тях. Но целта на г. Преславски е да нападне „Родна Мисъл“, като не може да намери или измисли нищо друго, с

което да се нахвърли срещу редакцията ни, започва да атакува сжвсем чужди лица, мислейки с това да отвлече вниманието от себе си. С Дон-Кихотски жест той търси своите неприятели там, кадето те не са.

Колко жестоко се мами г. П. Преславски ако вярва, че по тоя начин ще ни опетни пред гражданството! Кого петни г. Преславски сжв своя просташки маниер на списване?

Себе си петни!

И жалко, че покрай себе си и ония, които са около него. „Родна Мисъл“ не желае и няма да си служи с неговия език.

Нека ругае, нека клевети, нека се заканва с чупене главите на артистите от Общин. Театр. Неговият яд и неговата злоба, с която ни отговаря издават само слабостта му и възбуждат смях и негодувание в интелигенцията. Запаса му от ругатни и обиди скоро ще се изчерпи и тогава сам ще престане.

Редакцията ни се отказва за в бъдеще да се занимава с неговите сензации.

От Редакцията.

Искусство или шантаж!

Статията, която печатахме в бр. 2 на „Родна Мисъл“ е разгневела толкова много „почетния“ директор и ежемесечен бенефициент на общ. театр г. П. Преславски, че той в яростта си по един сжвсем не „почетен“ начин, се опитва да напада хора, които нямат нищо общо с редактирането на листа ни. (Сжв сжщото право защо да не можем и ние да се нахвърляме срещу г. Преславски?) А на г. Ст. Бжчваров (режисьора на общ. театр) се заканва да чупи главата. Тая глава, която много пъти е давала ум и на г. Преславски и на всички актьори от общ. театр, която е допринесла хиляди пъти повече за родното ни искусство, отколкото главата на г. П. Преславски. И от кого идат тия закани? От „почетния“ директор на оня театр, в който г. Ст. Бжчваров е режисьор. Какъв позор!!...

Защо г. П. Преславски напада хората, които не са Ви предизвикали с нищо? Това е нападение от засада; то не е достойно! Нападайте само мене, но не и моите приятели, познати и непознати дори. Казвате, че не сте ме познавали и затова не сте могли да ми зададете своите „обвинителни“ въпроси. От това следва ли, че трябва да атакувате сжвсем непричастни в нашия спор лица? Ами че Вие се проявихте с такива детективски способности. Постарайте се, моля, малко повече! Нали е за искусството! И, после какво Ви пречи да ми зада-

дете въпроси? Това не значи още обвинение и сжд Ви не лови. Още повече, когато нагаждате своите „обвинения“ така, че пред публиката да изглеждат сжщински престъпления, а в сжда като въпроси, за които никой не може да Ви джржи отговорен. Нямам честа да познавам г. Бжчварова лично, за да се помисли, че искам да го защитавам, но много сжжалявам, дето аз ставам причина да чупите неговата побеляла вече глава. Ако у Вас г-н „почетен“ директоре е заседнала кжрвавата и сжвсем не почетна жажда да трошите човешки глави, елаге строшете моята, но оставете за Бога на мира актьорските. Те ще Ви бждат нуждни за Вашите ежемесечни бенефиси.

Вие не пощадихте сжшо и името на г-жа Шиварова, макар че тя играе безплатно на бенефисите Ви и вжв всички останали представления. Вместо благодарност, какжвто си му е реда, по един сжвсем не кавалерски начин Вие изнасяте публично чрез печата интимния Ви разговор за нея с артисти от Народ. Театр, макар и да знаете, че актьор за актьор рядко казва добро нещо. Ами ако е въпрос да се изнасят интимни разговори, искате ли да знаете какво мислят сжщите артисти и за Вас г. Преславски? Искате ли да знаете, какво мислят за Вас артистите от бившата оперетна дружба, от „Вашия“ театр, целото гражданство?

Да изнася ли чрез печата, какво е мнението на комунистите за Вас, на които сте депозирали заявление в смисъл да влезете в редовете на тяхната партия и те са Ви изгонили. Какво мислят за Вас и блокери и земледелци? А разправяте, че сте принадлежали само на „театралната“ партия.

Нахвърляте се срещу г-н Бжчваров, нападате г-жа Шиварова, не приемате г-н Сава Огнянов (големия наш артист) да гастролтира в нашия общ. театр при сжщите условия като г-н Шахатуни. И те ли са врагове на театра заедно с нас? Кои са тогава приятелите на тоя театр? Вие ли само? Борис Еспе ли, когато може да доведете на местото на г-н Бжчварова? По тоя ли начин мислите да закрепите родното театрално искусство в града ни, като разгонвате най-добрите наши артисти и ги заменяте с чуждци? Затова ли артистите поджржат с бенефиси вестника Ви „Театр и Музика“ за да ги ругаете в него? И след всичко това Вие имате смелостта да се наричате „почетен“ директор на общ. театр? Тежко му и горко на тоя театр, до като Вие сте негов „почетен“ директор.

Научавам се, че сте готвили някаква черна табела с имената на враговете на театра и че тая табела ще щели да окачите пред входа на морската градина. Интересно! Ние горим от желание да прочетем тия имена, ако разбира се куража Ви не се изпари много скоро и сам се откажете от тая идея. Но като поставите „черната“ табела, оставете тая сжшо за по дълго време и „белата“, на която стои написана сжбраната сума от купончетата. За 70 дена само 25.500 лева. През това време общ. театр Ви е дал три бенефиса, по 5.000 лева средно правят 15.000 лева. За какво сте изразходвали по тия бенефиси, това не ни интересува. Но искаме да знаем, какжв е разхода за печат на купончетата, за афишите и табелите в сврзка с тия купончета, та да видим чистия сбор от тях. Нека всеки изчисли до кога ще се сжберат чрез купончетата сумите, нуждни за доизграждане на общ. театр, когато знаем, че са необходими за целта минимум 6 милиона и максимум 20 милиона лева. Чудно ли Ви се вижда сега, защо гражданството няма голяма охота да купува купончета?

Заклучение! Най-голямото добро, което Вие бихте могли да направите за родното ни искусство г. Преславски, то е, да си подадете доброволно оставката от „почетното“ директорство на Общ. Театр и да престанете да се занимавате вече с журналистика и искусство. Ангажирайте своите „организаторски“ способности само около кабарето (театр?!?!...) „Стела“. Може би в него ще се проявите повече и като „артист“ и като „импресарио“. Впечатленията от последния брой 67 на „Ревизор и Театр и Музика“ между интелигенцията са много лоши. Повечето граждани Ви осжждат и намират, че начина по който Вие полемизирате е отвратителен, вулгарен, циничен, недостоен за един „почетен“ директор на Общ. Театр. Това Ви го заявявам без да имам за цел да Ви обиждам.

Г. Игнатов.

Нрави.

Не е пръв случай в нашия социален живот, когато се явяват публично печатни произведения, които излагат на показ пред обществото културния уровень на писача и манифестат само нахалството на полуграмотни субекти. Семковщината продължава — особено днес — във всичките области на нашия духовен живот и претендира за признание, което крещи с панаирджийски език из мегданите. Такава хора имат едно достойнство: много гъвкав гръбнак.

Те обикновено са подли и ниски, служат си с козни и доноси — винаги, когато почувствуват, че положението им се разклатва. Обичат да се хвалят, че влагат „инициатива“ и „амбиция“. Те са амбициозни!...

На тая амбиция, която се проявява в благородно и ползотворно направление у способните хора, е една неоправдана с нищо, ниска и вредна страст у бездарниците.

Требва ли да даваме още по-точна характеристика за тия господа? Нима ги не срещаме на всека крачка днес?

Ето едни, които се нахвърлят (в „Ревизор“ брой 67) с татава стръв против „Дома на Искусствата“ без да имат ни най-малкото основание за това, като искат да парализират една тжй-благородна инициатива още в самото ѝ начало.

Писачите около „Ревизор“ (брой 67) чувствуват с инстинкта на самосъхранението, че тяхното положение се подрива и че обществото няма в такъв случай да тжрпи тия храненияци, които искат да живеят на негов гръб.

Обществото няма и не трябва да допусне да се гаврят с изкуството хора, които нямат никакви заслуги към него. И само защото някои са се явили няколко пжти на сцената като любители, да претендират и се налагат, като добри спекуланти за обществена поддржка и за бенефиси от общинския театр.

Всички граждани са длжжни да знаят и се запитат: какви заслуги имат тия господа? Рекламата ли? Може ли да се допусне невежеството да стане arbitre eleganciarum в града ни? Не е ли обидно това за интелигенцията? За цената на какви заслуги се дава „почетно“ директорство на Варн. общ. театр. Каква сума се иждивява за поддржката на един такъв институт и необходим ли е той?

Тия господа сами предугаждат основателността на горното положение. Те чувствуват моралната отговорност пред обществото. Те предвиждат в перспектива изгубване на топлото си място и бжрзат да русят, доносничат и клеветят.

С. К.

Народен Театр

Редко събитие за варненската театрална публика, което възбужда чувства на радост и печал едновременно, е гостуването на Народния театр в града ни. Радост, понеже ни се удава случая да видим някои от най-добрите наши родни артисти, и печал — спомняйки си мотивите, които накараха тоя театр да тржгне

из провинцията преди закриване на сезона.

Тия мотиви ги знае всеки бжлгарин, излишно е да се повтарят. Не желаем да разчепкваме незаздравените още рани в сърдцата на ония, които ценят родното ни искусство повече от всичко друго. Нека ни бжде позволено да отбележим само това, че Варна направи много малко, да не кажем. — почти нищо — за Народния театр.

След Хамлета и Хлестаков!

Бжлгарският Хлестаков, ако може така да се изразим е г. Кирков; градоначалника — г. Ив. Попов. Две имена тесно свързани при поставянето на Ревизор в Народния театр. За тях и за играта им в тия роли се е писало твърде много.

Не ще бжде излишно, обаче, с малко думи да съпоставим играта на г. Киркова, с оная на г. Шахатуни, постоянния гост на Варн. общ. театр. Кирков ни даде симпатичния, безгрижния, лекомисления Хлестаков, мнимия ревизор, който вжрши престжплението, понеже то само му се натрапва. Шахатуни — обратното — даде извращения, грубия, алчния за пари, мошеника Хлестаков. А Хлестаков не е престжпник и „корумпиран по душа“, както мислят някои. Той е попаднал в ржцете на престжпници и без да му разсжжда много вжрши престжпления. Тук е именно разликата между двата Хлестаковци — на Киркова и на Шахатуни.

Но има нещо, в което г. Кирков е слаб, много слаб даже. То е неумението му да дига шум около своята личност; избегването да произнася своето име наред с имената на артисти от Москов. Худ. Театр; липсата му тжрговски, спекулативен дух за използване рекламата като средство към постигане по-лесно популяризиране между тжлпите.

Народния театр не пжтува в пжлния си състав. Той е разделен на две групи, от които едната е в южна, а другата в северна Бжлгария. Това е станало причина да се дадат някои роли от Ревизор на млади и начинаещи артисти, които за съжаление не се изнесаха добре.

Г. И.

Сара Бернар.

Резюме от статията на К. Набоков.

„Тя умре. Името ѝ, наред с Рашел и Ристори, ще бжде записано със златни букви в историята на истинския театр. Образа ѝ е безсмъртен, защото беше велика художница“.

С тези красиви редове завжршва един талантлив очерк за сценичната дейност на Сара Бернар. Не може ли да се успори това?

Шом става дума за Сара Бернар в пжрвата епоха на нейната извжнредно длжга, артистическа кариера — аз не споря. Но нейния репертуар може да се раздели на няколко категории и да се разгледа дали във всичките тя е била истинска художница.

Преди всичко репертуара на французската салонна комедия, като се почне с Дамата с камелиите. В него Сара Бернар не отстжпя ни на йота от специфичния французки стил. После настжзва периода на увлечение в романтичните творения на

Сарду и Ростана. Пак някаква си искуственна не истинска красота. Кжде е тук безсмъртието?

След това, Сара Бернар, в желанието си за нещо ново, което може да напжлни театра, тржгва по фаталния пжт на мжжките роли. Разбира се, към това я принуждаваха обстоятелствата. Но материалната необходимост не прибавя нищо към художественната ценност на онова, което прави артиста. „Хамлет“ и „Орлеанка“ на Сара Бернар — това беше нещо до толкова антихудожествено — фалшиво, до колкото зрителя през всичкото време е помнил и знаел, че вижда пред себе си преоблечена в мжжко облекло артистка.

Последните десет — дванадесет години Сара Бернар, нещастницата, се превжрна в старица и за парче хлеб се носеше по Америка, или поставяше всякаква дреболия в своя театр.

В последните си години Сара Бернар, изгубила си едина крак, все още се бореше със съдбата и продължаваше своята артистическа кариера. От темперамента, от гласа, от прежната пластика бежа останали само слаби сенки.

Сара Бернар може да бжде безсмъртна във Франция, защото в нейните сценически прийоми се е отразило всичкото специфично французско. Но да я причислим към мировите гении за това, че тя е гастролирала по целия свет, даже и в джрвения театр в Токио, не значи ли да се смесва изкуството със способността към далечни пжтешества?

Г. Г. В.

На Господина П. Преславски,

Доживотен Почетен Директор на Варн. Общ. Театр и патентован бенефициент на сжщия.

Защо отбегвате умишлено отговорите на вжпроса, кжде са мобилите на оперетната Дружба? Срамувате ли се? Тия мобили не са ли били пренесени у Вас за да посрещате на тях вашите гости? Не сте ли услужвали с тях, като със своя собственост и на театр „Пробуда“ след разформируването на „Дружбата“?

Как сте ги взели, чрез други лица, или направо, това не ни интересува. Ние джржим на моралната страна на вжпроса. Не гласи ли устава на Дружбата, че всичко трябва да се предаде след разформируването ѝ на общината?

Ст. Атанасов.

Членовете от Дома на Искусствата във Варна, в снощното си общо извжнредно заседание, са взели единодушно решение да отменят с презрение атаките на „Ревизор и Театр и Музика“ срещу тоя Дом и неговите хора. За целта е избрана комисия от трима души, която ще излезе със специално изложение пред гражданството.

Г. В.

Б. Р. Редакцията ни поздравлява Дома на Искусствата за взетото решение.

Редакция ул. Драгоман № 22.

Печатница „Светлина“ Варна.